

פרשת וישלח

עדים מאתיים (לב , טו)

עדים מאתיים וכו'

וכתב ה'בעל הטורים' שכל הפסוק מסתיים באות מ"ם סופית לרמז על מילת מום מפני שיעקב שלח לעשו רק בעלי מומים בכדי שלא יוכל עשו להקריב מהם קרבן. וקשה דלכאורה שלח לו דורון בכדי לפייסו ואיך שולח לו כל מיני בעלי מומים שיכול עשו לרגוז על כך ולהיעלב?

ותירץ הרב אריה אלטר זצ"ל (בן כ"ק ה"פני מנחם" מגור) על פי הרש"ש בבכורות. הגמ' שם דורשת ממה שנאמר: "כל אשר יעבור תחת השבט" שמהמילה "תחת" ממעטים פרט לטריפה וביאר רש"י שאחת מן הטריפות היא שנקטעו הרגליים מעל לארכובה והרי בהמה שכזאת לא יכולה לעבור תחת השבט שאינה יכולה להלך ולכן ממועטת. והקשו בתוספות על רש"י דאם כן אזי המיעוט הוא מהמילה "יעבור" ולא מן המילה תחת, וברש"ש הוסיף להקשות דלפי רש"י הרי גם נמעט בהמה שנחתכורגליה מתחת לארכובה שאיננה טריפה כי לא יכולה להלך? ותירץ ברש"ש על פי הדרכי משה שמביא בהלכות שחיטה בשם רבי יהודה החסיד כי ישנם טריפות מי"ח הטריפות שאינם נראים כלפי חוץ אבל ישנה קבלה שהשוחטים משתמשים בה והיא שהשוחט סומך את ידו בכח על הבהמה ואם היא שחה קמעא אז ודאי שאין חשש לטריפות הללו הבלתי נראות. ומעתה מובנת דרשת חז"ל מהמילה "תחת", שהבהמה מתכופפת מעט מהנחת היד עליה וכך יודעים אם היא טריפה אם לאו.

ועל פי דבריו הנפלאים הללו של הרש"ש טען הרב אריה זצ"ל ניתן לתרץ את מה שהוקשה לנו קודם: איך שלח יעקב לעשו בהמות בעלות מום והרי עלול היה להעלות את חמתו בכך? אלא שיעקב שלח לו טריפות כאלו שלא נראה עליהם כלום כלפי חוץ ורק יעקב ידע שהנם טריפה וימותו ביד עשו. והכיצד ידע זאת יעקב? על פי עצת רבי יהודה החסיד שהניח ידו על הבהמות לראות אם ישוחו קמעא וזהו מה שנאמר לעיל: "ויקח מן הבא בידו", דהיינו שהניח ידו על גבי הבהמות לבדקם. ודפח"ח.

מקור: מקור